

Josep Huguet (Manresa, Bages, 1951), conseller d'Innovació, Universitats i Empresa del govern de la Generalitat de Catalunya, ha d'afrontar des dels seu departament la implantació del procés de Bolonya i plantar cara a una crisi industrial sense precedents.

JORDI PLAY

És possible aconseguir un bon finançament, finalment?

—Hem de recordar —de vegades hi ha qui ho oblida— que aquest estatut va ser retallat amb el pacte Mas-Zapatero, i després ratificat pel poble de Catalunya. Per tant, és legal i res a dir. Però és clar que es va abandonar un projecte que preveia un model de concert econòmic solidari, el concert cooperatiu que en diem nosaltres, que definia la fi del dèficit fiscal en un període de tres anys, entre moltes més coses. Ens va quedar un model que és una continuïtat de l'anterior, amb un parell d'elements clau, als quals ens agafem. Un article que diu que Catalunya ha de rebre d'acord amb al seu esforç fiscal i un altre que parla de l'anivellament de recursos entre comunitats autònomes.

Però no serà un concert econòmic, eh?, malgrat que sembli que ara Convergència ho demani. Convergència ja ha presentat deu xifres, deu propostes dife-

“Esquerra, que som els qui hem fet despertar el país, som els que patim l'erosió”

rents... Però el moment de ser valents era quan va anar a Madrid a fer-se la foto. Per tant, ara no poden demanar miracles. Aquest finançament, a tot estirar, serà un aprovat, no serà l'excel·lent.

—Però pot ser un model més o menys ambiciós?

—No. És que no hi ha terme mitjà, perquè és tan just l'aprovat que no hi ha terme mitjà. O aprova o suspèn. L'estat ha de complir exactament el poc que

queda de sòlid en aquest estatut. Per això aquest govern, per primera vegada, es planta. Només cal mirar les hemeroteques i mirar com van anar els anteriors processos de negociació Generalitat-estat. Es feien d'una forma, si no clandestina, discreta. I, de cop, normalment amb xifres inflades i projectades a cinc anys vista, es presentava un acord com un gran avenç. Immediatament, s'engegava un atac contra Catalunya, això sempre.

Però immediatament, Madrid negociava amb la resta de comunitats i hi afegia el resta. Amb la qual cosa, quan s'acabava de modificar el model de la LOFCA, Catalunya que guanyava més en liquiditat que en diner, a la pràctica, en proporció amb els altres, sempre hi perdia. El darrer pacte, el del 1999-2001, va ser un desastre perquè no preveia l'actualització de la població, per exemple. I les autonomies, tot i guanyar competències, han perdut capacitat de recursos.

És a dir, si a Catalunya haguéssim fet com feia Convergència, ja s'hauria signat un acord de mínims, fa mesos. Ens hem plantat. Ens hem conjurat els tres partits del govern. Ara bé, si diem que l'acord és vàlid, serà vàlid. Vull dir que l'examinador de l'acord no serà CiU, sinó nosaltres.

—I pot ser que no hi hagi acord?

—Pot ser, sí. De fet, fa mesos que treballem amb la hipòtesi que no n'hi hagi, amb una economia de guerra, amb supòsitos lamentables. Però és preferible resistir, passar una mala temporada, per continuar lluitant per canviar el model, abans que acceptar una misèria.

—Si finalment no hi ha acord, una de les poques opcions dels partits catalans és traspasar la pressió al govern espanyol, al Congrés dels Diputats?

—Evidentment. I els socialistes catalans tindran un problema. El PSOE pot intentar la sortida de pactar amb el PP, m'imagino. Però vaja, quin final... Suposo que això significaria una ruptura psicològica i política entre PSOE i PSC.

—I també posarà a prova el govern tripartit?

—No, el primer que posa a prova és el govern de Zapatero. Però depèn de què faci el PSC. Evidentment, si el PSC, malgrat que no hi hagués acord, acaba donant suport a la LOFCA, voldrà dir eleccions anticipades... Simplement ens posem d'acord i avancem les eleccions i que parli el poble. No es tracta de trencar res, ERC no trencarà res. Simplement, decidirem tots junts si cal avançar eleccions.

—Que l'estat destini 12.000 milions d'euros al sistema de finançament autonòmic, a principi d'any, és la condició clau per a acceptar l'acord?

—Són xifres que, de fet surten dels estudis del Departament d'Economia, que xifren la pèrdua de pes de les autonomies, a la foto del 2001. Si hi afegim

les competències ampliades, el cost de la vida, etc, ens n'anem a 20.000 milions, que és el que es demana.

Dit això, penso que és important la xifra, però encara ho és més el model. Fins i tot Madrid pot dir: "Escoltin, estem en fallida." Bé, ens ho haurien de demostrar molt clarament, perquè tenen diners per fer més coses i moltes frivoltats que s'han permès. Però bé, podria ser una consideració. Allò que no té cap mena d'excusa és el canvi de model, en el qual els percentatges són fonamentals. Catalunya, tal com diu l'Estatut, ha de rebre proporcionalment a l'esforç fiscal, no una quantitat inversament proporcional, com passa ara. Si és que, de fet, jo ja em conformaria amb el cafè per a tothom, perquè avui no hi ha ni això! Catalunya, València i les Illes aportem el cafè, el material. I a l'hora de repartir, ens passen un descafeïnat amb sacarina! No és un model homogeni, ni de lluny!

—El finançament és clau per a afrontar la crisi econòmica. Però, mentrestant, què es fa?

—Hi ha dues coses estratègiques que abordem des de la conselleria, per afavorir un canvi de model econòmic: la formació de talent i la innovació. Són dos punts estratègics, l'engegada de l'espai europeu d'educació superior, i el Pacte Nacional per a la Recerca i Innovació.

El primer és una oportunitat per fer que la universitat espanyola—dins la qual, ens agradi o no, hi ha la catalana, perquè som dependents d'Espanya—aprofiti aquest canvi per fer reformes en profunditat. Les universitats catalanes són millors, de mitjana, que les espanyoles. Però som lluny del nivell de les europees. Necessitem estils pedagògics renovats, formar estudiants que davant de problemes complexos ofereixin solucions complexes. És a dir, introduir allò que molts critiquen: una visió humanística del coneixement. Cal potenciar la feina en equip i vincular els coneixements humanístics, socials, amb els tècnics. Això ha de servir per a potenciar els emprenedors, bé a través de la recerca o la iniciativa empresarial, per generar més iniciativa privada.

—Com és que en aquest estadi de l'aplicació de Bolonya hi ha tant de rebuig entre els estudiants?

—Bé, aquí hi ha una línia altermundista, que respecto molt—jo també sóc partidari d'un altre món, però amb seriositat—que s'ha incrustat a part del sindicalisme

universitari, algun assembleari, algun altre partidari de Països Catalans, molt a l'extrema esquerra en algunes formes. Cal afegir-hi un estat espanyol endarrerit en l'aplicació del procés de Bolonya. La UE, fa un parell de setmanes, va renyar l'administració espanyola perquè anava massa tard! I ara aquí fem un debat tard quan ens hauríem de demanar per què el ministeri, que és de qui depèn això, ha permès que anem tan tard.

Si la universitat europea, i la catalana en concret, no fa allò que se li demana, formar talent per a la societat i que la transferència de coneixement, en forma de patents o d'innovacions, arribi a empreses, privades o públiques, no farem el canvi econòmic. I si no el fem, cap a una economia del coneixement i del valor afegit, serem més pobres. I si som més pobres, d'on vindran els ingressos per finançar la universitat pública i el sistema públic? Llavors sí que assistirem a una privatització! És just el contrari d'allò que alguns diuen.

De vegades, hem d'anar amb compte de no fer el joc als retrògrads. Perquè l'alternativa a l'espai europeu és l'espai espanyol. Potser m'he moderat en les formes, però jo sóc independentista i no vull estar a l'espai espanyol: això és un desastre! Que s'ha fet tard i malament? Sí, i amb això puc coincidir amb part del que diuen els crítics.

—Hi ha més aspectes de les crítiques contra Bolonya que compartiu?

—N'hi ha, naturalment. Per exemple, els graus de quatre anys. Per què Espanya decideix fer els graus de quatre anys, en lloc de tres, com a Europa? Doncs és l'ample de via espanyol. Em diuen que és per alguns *lobbies* econòmics que volen homologar el grau espanyol al sud-americà, pensant a atreure només estudiants sud-americans. La capacitat de globalització d'Espanya s'acaba allà on s'acaba la llengua castellana. És clar, això, evidentment, és mal fet i Catalunya ja hi va protestar quan va ser hora.

També puc compartir que hi ha un mal sistema de beques. Ara, les beques no han estat transferides a la Generalitat, malgrat diverses sentències del Tribunal Constitucional. Però això canviaria sense Bolonya? No, per tant, no barregem conceptes.

—Més tranquil, sembla, de moment, el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació.

—També és un repte essencial. A la segona meitat de la dècada de 1990 i principi de la del 2000 ja s’havien hagut de fer els primers passos cap a la economia innovativa. Però com que era època de vaques grasses, ens vam relaxar. Quan comença aquest govern, el 2004, trobem un sistema de recerca relativament correcte, que és el que en Mas-Colell va deixar organitzat. Però, en canvi, no teníem això mateix en l’apartat tecnològic. Només teníem sis centres tecnològics homologats, el 10% de l’estat espanyol, on tenim més del 20% del pes industrial brut. Per tant, hem hagut de córrer a desenvolupar nous centres tecnològics, provocar la fusió del CIREM i el COPCA, amb una sola agència que es diu ACCIÓ. I, cosa més important, hem fet aquest debat nacional de cap on calia anar.

Vull remarcar una cosa. Catalunya ha estat capaç d’encarar els tres principals reptes que avui afronta tot país, perquè Esquerra era al govern —i aquí hi poso tota la medalla, sense manies. Ho hem fet impulsant uns pactes nacionals en àmbits estructurals i de país. Vam impulsar el Pacte Nacional per l’Educació, que ara es derivarà en una llei més o menys pactada. Hem impulsat el de la immigració, que afecta directament la cohesió social i traça unes línies pel que fa a polítiques d’immigració, com per exemple que fixa el català com a llengua d’acollida. I, en tercer lloc, encarem el canvi de model econòmic, que ens ha de permetre una prosperitat que garanteixi l’estat del benestar i una economia internacionalitzada que no depengui d’Espanya, i ho fem amb el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació que lidero jo mateix.

Són qüestions estructurals de gran relleu i determinants, no tan sols per al benestar social. Aquests tres pactes són essencials per a reforçar-nos amb vista a un enfrontament polític —formació, cohesió socials i una economia potent i internacionalitzada— que segur que haurérem de tenir amb l’estat espanyol, ara que s’acaba el procés postautonòmic.

—Tot i això, la presència d’Esquerra al govern ha generat moltes tensions internes al partit. Com valoreu tot el que ha passat aquests darreres setmanes dins la vostra formació?

—Era necessària la retirada de Carod. Que no vol dir prescindir-ne, que té un discurs i és un ideòleg de la línia social d’Esquerra, i que ha de mantenir llocs

JORDI PUJOL

“Jo ja em conformaria amb el cafè per a tothom, perquè avui no hi ha ni això!”

de presència pública que ningú no li negarà.

Ara cal deixar treballar l’equip dirigent, els dos Joans, per això hi va haver un congrés. I hi ha d’haver un procés d’ampliació dels equips dirigents amb gent d’ordre, perquè la democràcia requereix ordre. No hi ha cap partit *on-line*, algú ha de manar. Per això es deleguen els vots en un congrés.

Una part del sector crític ja ha ensenyat les cartes. Volia fer un altra organització política. Crec que és un error, si es pensa de tipus transversal. Perquè, on és la transversalitat? Hem sentit, del dret i del revés, que els independentistes de CiU no pensem marxar, perquè hi estan còmodes, tot i saber que la direcció, en paraules d’Oriol Pujol, deixa la qüestió de la independència per als deus anys vinents. En segon lloc, crec que l’electorat no perdona —si més no, fins ara— les escissions. I, en tercer lloc, jo no dic que no hi hagi un espai per al centre-dreta o la dreta independentista. I penso que, com més ràpid arribi, millor. Com la Lega al Nord d’Itàlia, o el Vlaams Belang, a Flandes. I si hi afegim la tradició del

Nosaltres Sols, hi ha espai. Pot treure dos, tres, quatre diputats? No ho sé. Però jo preferiria que sortís ja. Prefereixo que surtin, perquè faran un bé al país. Jo no hi seré mai, ni Esquerra crec que tampoc, perquè venim d’una tradició d’esquerres. Però si surten, els aplaudiré.

Ara, si pretenen ocupar un mateix espai, però amb una altra formulació política, crec que estan condemnats al fracàs. Quan l’independentisme impregni totes les opcions tindrem la independència.

—I no creieu que tot plegat us desgastarà electoralment?

—Tot això que ha passat aquests darrers anys al país, sense Esquerra no hauria passat. No hi hauria hagut la reforma de l’Estatut, no hi hauria hagut la pugna amb Espanya. Per tant, hauríem continuat amb la decadència pujolista, en la qual ens fotien cada dia una dosi de morfina per adormir-nos. Ara ens hem despertat de cop. I la gent està sobresaltada del que té sobre. I curiosament, Esquerra, que som els qui hem fet despertar el país, som els qui patim l’erosió. Bé, mala sort, què hi vols fer? Que si el país ha canviat, que tenim un milió i mig d’immigrants més, que el català no se sent al carrer! Però això, amics meus, ja passava amb en Pujol. Alguns, ara, creuen que tornant a l’anterior govern això no passaria. No, no, que el país és un altre!

Hem pogut fer la prova del cotó a l’Espanya plural, i surt negre. Avui un 63% de la població considera l’autonomia superada. Les enquestes de fa cinc o sis anys deien que la majoria de catalans eren partidaris de l’autonomia. Som a la fase postautonòmica, aquí i a Espanya. Agafeu-ho com vulgueu: o bifurcació de trens o xoc de trens. Però això no és immediat i no s’aconsegueix pujant a la muntanya i cridant. Això requereix molta feina. I la implicació de tothom. Només des de la presa de consciència podrem fer el pas següent, que per a mi és l’estat català. I no n’hi ha prou amb un partit que, de moment, a tot estirar, té un 16% de vots. Quantes patronals, cambres de comerç, associacions de veïns, sindicats són a mans d’independentistes? Si només votem per internet, aquí no aconseguirem mai la independència. La gent s’ha d’arremangar.

Però estic esperançat perquè hem cremat l’etapa autonòmica.

Enric Rimbau